”Bekämpa våldet mot kvinnor ges för låg prioritet”

Publicerad 2026-02-25 i Folkbladet

Fredrik Sandberg/TT

Alkohol- och narkotikapåverkan liksom missbruk bidrar till våldsutövande, skriver debattören.

Detta är en debattartikel publicerad i Folkbladet. Skribenten svarar för åsikter i artikeln. Vill du vara med i debatten? Skicka dina åsikter till **debatt@folkbladet.nu**.

Konsumtion av alkohol och narkotika ökar risken för våld, men regeringspartierna tycks inte intresserade av att minska våldet genom att minska berusningstillfällen och missbruksutveckling, skriver debattören.

Bertil Forsberg, ordförande i Västerbottens läns nykterhetsförbund

Regeringen ska inrätta ett råd för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, Rådet för kvinnofrid, tänkt att ledas av statsministern. Sedan förslagen 2015 från statliga Kommissionen för jämlik hälsa har det införts olika nationella strategier och program för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Åtgärdsprogrammet för 2024-2026 är det senaste.

Man kan konstatera att dessa välmenande dokument inte alls åstadkommit nödvändig förändring, våldet mot kvinnor, inte minst i nära relationer, är fortfarande ett stort oacceptabelt problem i vårt samhälle.

En förklaring är att, i likhet med bekämpandet av narkotikan där inflödet ökat de senaste åren, det satsas för lite på det tidiga och breda förebyggandet. När tyngden här läggs långt bak i händelsekedjan så blir det att identifiera våldsamma män och riskutsatta kvinnor. Kanske kan man så kapa toppen på isberget och få några färre mord per år, men det underliggande berget av hot och våld påverkas föga av snäva åtgärder.

Det är beklämmande att politikerna bakom strategier och program bara lyssnar på en typ av råd, och inte vågar ta till sig vad forskare med bredare kompetens försöker fästa uppmärksamheten på.

Det är beklämmande att politikerna bakom strategier och program bara lyssnar på en typ av råd, och inte vågar ta till sig vad forskare med bredare kompetens försöker fästa uppmärksamheten på: Alkohol- och narkotikapåverkan liksom missbruk bidrar till en stor del av detta våldsutövande.

En genomgång av svenska data fann att minst 38 procent av männen som dödat en partner under perioden 2000–2024 var påverkade av alkohol och/eller narkotika vid tiden för dådet. Studier från andra länder har visat att det varit upp till 80 procent som var påverkade.

Att konsumtion av alkohol och/eller narkotika ökar risken för våld slår även Folkhälsomyndigheten fast i sin rapport från 2021: ”Betydelsen av alkohol och narkotika för våld i nära relationer”. Regeringspartierna tycks dock inte intresserade av att minska våldet genom att minska berusningstillfällen och missbruksutveckling, vilket kräver en återhållande alkoholpolitik. Åtgärdsprogrammet *Fri och trygg utan våld* fastställt i juni 2024 ingår hela 132 punkter varav en (nr 77) gäller alkohol, doping, narkotika och behandling av missbrukare!

Det finns sedan årsskiftet inte längre någon nationell strategi för alkohol- och narkotikaförebyggande sedan den tidigare ANDTS-strategin löpt ut utan att regeringen sett till att få en ny på plats. Inte bara regeringens avsaknad av alkohol- och drogförebyggande politik som skulle kunna minska alla typer av våld, utan även olika populistiska åtgärder och förslag som ökar konsumtionen visar hur man av partitaktiska skäl väljer att inte påverka några av de viktigaste och direkt påverkbara faktorerna.

En mycket stor del av hot och våld tillkommer under berusning, och personer med alkoholproblem och drogmissbruk är tydligt överrepresenterade.

Regeringen har sänkt alkoholskatten med upp till 50 procent för småbryggerier och aviserat att man vill gå vidare med andra alkoholdrycker. Regeringen har föreslagit att ta bort kravet på att restauranger måste servera lagad mat för att få servera alkohol, vilket skulle leda till fler renodlade barer med ökad berusning och större risk för bråk och våld. Även i kommunpolitiken har bland annat Moderaterna verkat för att krogarna ska få servera alkohol längre på nätterna, exempelvis i Umeå.

Om man högt prioriterar att bekämpa det utbredda våldet mot kvinnor behöver även ingå en vetenskapligt förankrad förebyggande alkohol-och narkotikapolitik. En mycket stor del av hot och våld tillkommer under berusning, och personer med alkoholproblem och drogmissbruk är tydligt överrepresenterade, särskilt bland gärningsmännen. Antalet berusningstillfällen och missbrukare i ett samhälle påverkas mycket av vilken politik som förs. Det handlar om att våga använda den kunskapen även om inte alla väljare hurrar!

Häng med i debatten! Folkbladets politiska redaktör Linda Westerlind ger dig veckans viktigaste ledartexter, debattartiklar och insändare